

VERENIGING "ORDE DER VERDRAAGZAMEN"

Kon. Goedgekeurd d.d. 22 februari 1958, nr. 58

GEVESTIGD TE 'S-GRAVENHAGE

Giro no. 468874 t.n.v. de Penningm. der "ODV", DEN HAAG

Uitsl. voor verslagen en abbon. Dovenetelweg 57a 's-Gravenhage Tel. 68.45.41.
Secretariaat: Graaf Willem de Rijkelaan 15 Leidschendam Tel: 070 - 275154

W E E K B L A D

19e jaargang nr. 34

nadruk verboden

11 april 1975

x in de kantlijn betekent de vraag

- " " " " het antwoord

Goeden avond, vrienden.

Wij zijn niet alwetend of onfeilbaar. Denkt dus zelf na, ook over het onderwerp van heden, dat door uzelf voort deze avond is gesteld. Wij spreken over:

ZELFONDERZOEK NAAR DE INNERLIJKE WERKELIJKHEID

Een titel, die wat hoogdravend klinkt, mogelijk zelfs wat dubieus lijkt. Want wanneer je spreekt over innerlijke werkelijkheid en geestelijke bewustwording, spreek je in feite over het geheel van je persoonlijkheid. Maar zelfonderzoek en zelferkenning zijn voor de meeste mensen toch wel een meer materiele kwestie. Want men blijft steeds weer steken bij het hersendenken.

Dat wij dit onderwerp desalniettemin hebben aanvaard, vloeit voort uit onze opvatting, dat men termen als zelfonderzoek e.d. zou moeten benaderen vanuit een ander dan het gebruikelijke standpunt. Wij menen, dat de mens meer aandacht zou moeten gaan besteden, aan hetgeen hij innerlijk kan beleven en niet vooral de nadruk zou moeten leggen op zijn uiterlijke belevingen en erkenningen zonder meer.

Ik zal trachten de nodige punten zo kort en bondig mogelijk te formuleren, zodat u na de pauze eventueel verder kunt discussieren over eventuele interpretaties.

1 Zelferkenning is te allen tijde een zoeken naar de wereld, zoals deze weerkaatst wordt in je eigen wezen. Zelfonderzoek omvat dit dus mede. Je kunt niet zoeken naar jezelf zonder iets te hebben, waarin dit ik voor jou weerspiegeld wordt. Daarvoor neem je dan de wereld en het geheel van de indrukken en invloeden, die zij op je maakt.

2. Alle zelferkenning impliceert een emotioneel beleven. Verstandelijke zelferkenning is niet mogelijk, omdat verstandelijke ontleding van het ik voert tot een versnippering, waarbij het werkelijke beeld van het ego onder details begraven wordt.

Ook dit zal u duidelijk zijn: je kunt nu eenmaal niet trachten zelf te onderzoeken en te leren kennen, terwijl je gelijktijdig kleine delen van ik en leven tracht af te zonderen om dezen te waarderen zonder samenhang met al het andere. Het ik is één geheel en moet als geheel beseft worden.

3. Zelferkenning wordt niet bereikt door alle fouten, zonden enz. van het ik zonder meer op te sommen.

Dat u niet alleen maar uit goede kwaliteiten bestaat, is zonder meer duidelijk. Anders zoudt u niet op de aarde leven. Maar alles, wat u beschouwt als verkeerd en alles, wat u ziet als werkelijk goed, vormt in wezen één eenheid.

Beschouw dan ook uzelf als een eenheid, eerst dan zult u tot een redelijk en emotioneel juist beeld kunnen komen t.a.v. hetgeen u bent en betekent.

4. Het ik omvat een groot aantal voertuigen. Van die voertuigen zijn alleen de volgende nog materieel bewust beleefbaar: het mentaal geheel, het lichamenlijk geheel, het astraal voertuig en de impressies, die in deze voertuigen ontstaan.

Andere voertuigen zijn soms emotioneel wel mede actief, maar zijn niet erkenbaar met de mentale middelen, waarover men als mens pleegt te beschikken. Daarmede dient men rekening te houden:

Je kunt nooit je gehele ik erkennen. Je blijft in menselijk bewust denken steeds weer steken bij de erkenning van een kleiner deel van het gehele ego.

Dit is overigens niet zo erg: wanneer je dit kleine deel van het ik maar goed genoeg leert kennen, dan vullen de geestelijke voertuigen een soort emotionele achtergrond in, waartegen dit deel van het ik in het juiste perspectief beleefd kan worden.

Maar je kunt dus nooit redelijk je hoogste geestelijke waarden leren kennen. Wat ons brengt tot punt 5.

5. Zelfonderzoek is altijd een kwestie van een inkeren tot jezelf en dus een kwestie van afzondering van de wereld.

Je kunt niet gelijktijdig intens bezig zijn met iets in de wereld buiten je en gelijktijdig toch tot een werkelijk zelfonderzoek overgaan en tot een ware zelferkenning komen.

Een reis in jezelf, noodzakelijk voor een goed zelfonderzoek, is in feite een tijdelijk afscheid nemen van de wereld buiten je en een beleven van de totale wereld, zoals deze zich in je volgens je totale wezen, denken en behoeven voor je besef gegroepeerd heeft.

Met deze 5 punten heb ik hopelijk reeds duidelijker kenbaar gemaakt, wat er in feite aan de hand kan zijn. Onszelf onderzoeken is een pogen dat deel van het ik, dat reeds voor ons besef bereikbaar is, aan onszelf te omschrijven, zonder dat wij hierbij blijven stilstaan bij alleen redelijke argumenten en erkenningen.

Er zijn mensen, die denken, dat zelferkenning altijd

een zaak van redelijkheid en verstandelijk zoeken moet zijn.

Dit is eenvoudigweg niet doenlijk. Je kunt immers ook niet waarlijk redelijk zeggen: deze bloem is mooi. Je kunt redelijk ten hoogste stellen, dat de bloem van een bepaalde soort is, een zekere opbouw en kleur toont, mogelijk een geheel eigen geur afscheidt en door anderen emotioneel als mooi wordt aangeduid.

Maar mooi impliceert een waardering, die zuiver persoonlijk is. Het is een emotionele waardering, een niet geheel redelijke reactie op het beeld en wezen van de bloem. Ook wanneer schijnbaar vele mensen voor het begrip mooi een vergelijkbare maatstaf hanteren, is mooi nog niet precies gelijk voor een ieder en zijn er verschillen in beleving, waardering en reactie.

Het ervaren van schoonheid is, zoals vele andere belevingen, in feite een persoonlijke en emotionele kwestie, waarbij de rede maar beperkt een rol speelt. Dit geldt voor geloof, inzichten in de samenleving, zo goed als voor zeer persoonlijke benaderingen van het bestaan.

Dit beseffende kun je nooit zeggen, dat je de totaliteit van je leven, bestaan en streven zonder meer verstandelijk kunt omschrijven, erkennen, ontleden. De mens kan zijn beleefde werkelijkheden niet redelijk geheel omschrijven, hij kan die alleen ondergaan.

Dit ondergaan van de waarden van het ik, zeker wanneer wij daarbij streven naar een geestelijke bewustwording, is een wat zonderlijke tocht. Als je met jezelf wordt gekonfronteerd, is je erkenningswijze meestal zeer menselijk: je begint altijd weer met de negatieve kanten.

Trouwens: als mens laat je aan de buitenwereld zoveel mogelijk je positieve kant zien en houd je de negatieve zijden zo goed mogelijk verborgen. Wanneer je dus met jezelf alleen bent, zul je meestal met de meer negatieve aspecten van je persoonlijkheid bezig zijn, omdat door het onderdrukken daarvan tegenover de buitenwereld dezen innerlijk een bijzondere nadruk kregen.

Onder de meest negatieve aspecten van een persoon rekenen wij dan in de eerste plaats de angsten. Vraag je af, waar je bang voor bent. Voor een geestelijke bewustwording is het goed en zelfs noodzakelijk te beseffen, waarvoor je bang bent, ook wanneer het waarom je mogelijk niet geheel duidelijk zal worden.

Vraag je ook eens af, wat de basis van je angsten is: Een je b.v. bang voor de hel? Waarom eigenlijk? Wat is de voorstelling, die je hebt van die hel? Waarom meen je, dat die hel je kan bedreigen? Waarom beschouw je jezelf als aantastbaar door het kwade?

Indien je dergelijke vragen verstandelijk benadert, zul je erkennen, dat het in vele gevallen gaat om gevoelens, terwijl je in je verklaring van de feiten en deze gevoelens schermt met illusies, die jezelf wel als zodanig erkent, maar die je hanteert bij gebrek aan bij je gevoelens passende werkelijkheid.

Zeker, als mens ken je t.a.v. van vele geestelijke en stoffelijke zaken een emotionele instelling, die door de

opvoeding kunnen worden verklaard. Ook het milieu, waarin je leeft, speelt een grote rol en zal vaak verantwoordelijk zijn voor de vorm, die je aan je gedachten en verklaringen geeft.

Een mens kent de behoefte de kudde te volgen en dus zich te konformereren aan heersende modes, zowel mentaal als uiterlijk. Op het ogenblik is het mode om vooral progressief te zijn. Mogelijk worden de mensen binnenkort nog zo progressief, dat wij weer terug zijn bij Adam en Eva. Maar tot nu toe blijft men eerder steken bij Kaïn en Abel.

Probeer echter bij een zelfonderzoek allereerst te erkennen, wat er met je aan de hand is. Vraag je b.v. eens af, of en zo ja waarom je bang bent voor de dood. Vraag je af, waarom je bang bent voor bepaalde dingen in het leven, waarom je het ene wel durft en het andere niet.

Probeer te beseffen, waarom je je niet gelukkig kunt gevoelen, wanneer je niet een bepaalde waardering van anderen ervaart en zo voorts.

In de meeste gevallen zal een poging, dergelijke vragen te beantwoorden, bij de mens voeren tot een mentale en emotionele worsteling met zichzelf. Het wonderlijke bij dit alles ligt in het feit, dat de mens door dergelijke zelfonderzoekingen zal trachten zijn angsten te overwinnen.

Voor de geestelijke ontwikkeling is het echter niet van belang, dat je al je angsten leert overwinnen, Het is eerder van belang, dat je het leven met die angsten leert aanvaarden.

Een mens kan niet zeggen, dat hij alles, wat in hem bestaat en voor hem niet aanvaardbaar lijkt of vrees veroorzaakt, zal moeten overwinnen. Je kunt dit niet. Ten hoogste kun je eerlijk het bestaan van deze angsten erkennen en de moed proberen op te brengen om desalniettemin voort te gaan op je weg.

Hoe moet ik dit met een voorbeeld verduidelijken? Ik meen, dat dit voor u duidelijk is, al neem ik niet aan, dat velen onder u reeds eens een lsdtrip hebben gemaakt, of een soortgelijke ervaring hebben opgedaan.

Toch kunt u dit mogelijk volgen. Er zijn z.g. duistere of slechte trips. Wat is er dan in feite aan de hand? Zo iemand wordt gekonfronteerd met de afgronden, die in elk wezen bestaan. Inplaats van een verder gaan laat hij zich door deze aspecten van eigen innerlijk biologeren. Het duister wordt hierdoor voor zo iemand steeds dieper, de wanhoop groter enz. enz.

Nu kan iemand een dergelijke trip beginnen met een z.g. goede begeleiding. Wat betekent, dat er iemand is, die voor je zorgt en die je van buitenaf antwoord geeft op je uitingen, prettige muziek laat horen e.d.

Ook dan kun je in dezelfde duistere situatie komen te verkeren. Maar door de prikkels van buitenaf blijf je niet onbepaald daardoor gebiologeerd in het duister vertoeven. Je maakt je los van je innerlijke afgronden en gaat verder.

Het gaat je kortom, zoals het iemand met hoogte- en watervrees kan gaan, wanneer je langs een kade moet lopen. Diep beneden hem ligt het water, waardoor hij angstig, maar soms bijna onontkoombaar wordt aangetrokken.

Kijkt deze mens te veel naar beneden, naar diepte en

water, dan durft zo iemand niet meer verder gaan. Kijkt zo een mens echter voornamelijk naar de straat naast hem, waarop het leven normaal verder gaat, dan ondervindt hij nog steeds zijn angsten en weet, dat het gevreesde vlak bij hem is, maar hij wordt er niet meer haast onontkoombaar door aangetrokken en kan zijn wegen zonder grote hinder verdergaan.

Op een dergelijke wijze kun je iemand uit een duistere trip loodsen en, wat meer is, vaak zal die trip dan toch nog verkeren in een fantastische kleurenwereld, waarin men gelukkig kan zijn.

Dit is een belangrijk punt voor een ieder, die aan zelfonderzoek wil doen. Erken je angsten, weet, dat zij bestaan en, aanvaardende, dat zij er zijn, ga verder. Blijf niet naar de negatieve zijden van je wezen kijken, wanneer je eenmaal hebt gekonstateerd, dat zij er zijn. Laat je niet biologeren door alles, wat er aan je tekort is, wat er mankeert. Ga na een dergelijke erkenning zonder meer verder.

Een tweede fase van 'n reisje in jezelf zal gemeenlijk het betreden van de wereld der verwarringen omvatten. Er bestaan hiervoor vele verschillende omschrijvingen, die allen in feite alleen maar gelijkenissen zijn.

Een van de meer geliefde voorbeelden is het beeld van een innerlijke jungle, die je moet doorkruisen, terwijl je je omringd weet door allerhande griezelige en gevaarlijke dieren, als b.v. slangen, tijgers enz.

Dit beeldt het deel van het ik uit, dat innerlijk erkend onjuist reageert, zodat de erkenning hiervan je bestaande gewoonten en denkwijzen dreigt te verstoren.

Geen wonder, dat een dergelijke fase bijna nooit vermeden zal kunnen worden. Want elke mens huldigt voor zich en in de wereld wel allerhande opvattingen, waarvan hij zelf aanvoelt, dat zij voor hem en de wereld gevaarlijk kunnen zijn.

Bij zelfonderzoek wordt de mens nu eenmaal gekonfronteerd met zijn eenzijdigheden en hij zal geneigd zijn alles, waardoor hij hiermede gekonfronteerd kan worden, als een gevaarlijke vijand te beschouwen. Daarom vreest hij, dat deze eenzijdigheden zijn innerlijk bestaan, zijn erkenning en redelijkheid zullen aanvallen en vernietigen.

In India bestaat een gezegde: Wie de cobra kent, zal rustig verder gaan, zonder angst, zonder aarzelen, maar stil. De Heer met de Kap laat je dan zonder meer voorbij. Maar vrees hem vooral niet, want wie te snel voorbijgaat of tracht hem uit te wijken, wordt als vijand gezien en sterft onder het gif.

Wat op feiten berust. Voor ons innerlijk geldt ongeveer hetzelfde: wij zijn eenzijdig en moeten dit erkennen. Maar wij moeten ons realiseren, dat deze eenzijdigheid maar uiterlijk is, een selectie van je wezen, die niet de waarde van je gehele wezen innerlijk kan veranderen. Laat je dus door dergelijke erkenningen niet opwinden, voel je niet bedreigd. Erken eenvoudig, dat ook dit in je bestaat en ga verder.

Want dan is de zelferkenning bereikt, die je nodig hebt om meer kosmische waarden in het ik er beleven en zo tot een hogere geestelijke bewustwording te komen.

Je gaat verder. Dan ontstaat in je een wereld, waarvoor nog nooit de juiste woorden zijn gevonden. De een geeft

zijn gevoelens weer door te zeggen, dat hij een tempel betreedt, waarin een heldere lamp brandt op een altaar, waarbij hij door de vage schaduwen van deze heilige plaats verder gaat, tot het licht op het altaar hem geheel omhult. Wat zeker mooi gezegd is.

Maar eigenlijk is het veel meer als een val in een vortex van kleuren. Er is een draaikolk, die je aanzuigt en in het begin zijn de kleuren wat somber, mogelijk zelfs grijzen en bruinen. Langzaam komt er leven in. Er zijn flitsen van violet, wit, uiteindelijk geel en op de duur bereik je het gouden centrum.

In dit centrum is er alleen nog maar een warme gloed, een gevoel van verzadiging en tevredenheid. Het lijkt je toe dat je verbonden bent met de gehele kosmos, met alle leven, zonder enige begrenzing; je voelt je verbonden met al het zijnde in een werkelijke vriendschap.

Dit gevoel is dan het altaar van de één, de lichtwereld van de ander, of mogelijk de eindbestemming van de tocht door een fantastisch landschap, wanneer je het nog weer enigszins anders omschrijft.

Hier zijn de beelden verschillend, maar de essentie van de beleving is gelijk, zodat daaromtrent weer enkele regels te geven zijn.

1 Erken het kwade als bestaande in uzelf en ga verder naar het licht.

2 Probeer nimmer de beleving van het licht te omschrijven. Onderga ze.

3 Tracht nimmer een verbondenheid te ontkennen. Aanvaard ze allen, alle gekende verbondenheden, opdat nog niet geheel erkende kosmische verbondenheid in u tot uiting kan komen.

4 Aanvaard de vrede, die in je bestaat, niet slechts als een incidenteel gebeuren op de innerlijke reis, maar als een werkelijke kracht, die altijd in je wezen zal berusten.

Zoals u ziet, is het weer betrekkelijk eenvoudig. Goed, je hebt die reis dus gemaakt. Je hebt je zelferkenning uitgedrukt in emoties en mogelijk zelfs in bepaalde beelden- de omschrijvingen. Maar wat betekent dit nu voor je geestelijke bewustwording?

Geestelijke bewustwording is voor vele mensen zoïets als het vergaren van een soort bovenmenselijke kennis. Maar is dit wel juist gesteld? Jezus heeft reeds gezegd: kijk naar de leliën des velds. Zij zaaien en maaien niet, weven niet en zijn toch schoner gekleed dan Salomo in al zijn glorie.

Voor een werkzame mens is het mogelijk niet aangenaam te moeten horen, dat al dat geestelijk geploeter, waarmee hij zichzelf tot meer dan anderen wilde maken, uiteindelijk zelfs indien hij slaagt, toch minder is dan de werkelijke glorie, die reeds in iedere mens bestaat. Toch is dit waar.

Onze geestelijke bewustwording is uit te drukken in één enkel woord: Harmonie. Het is de eenheid met alle dingen, die telt, niet kennis. Het is ook geen kracht op zich. Je wordt door bewustwording niet tot een soort superman of supermuis. Je wordt alleen maar meer één met het al, past je meer aan aan het eigen ritme van de kosmos, beleeft alle dingen meer als noodzakelijk en onvermijdelijk in jezelf, zonder

dat daaraan nog emotie verbonden is. Het is alleen maar de uitdrukking van het bestaan, maar het bestaan zelf is veel meer voor je.

Geestelijke bewustwording is: doordringen tot een werkelijkheid, die ligt achter alle omschrijvingen en voorstellingen van het bestaan en achter alle tegenstellingen, waarin wij plegen te leven, te spreken, te denken.

Onze geestelijke bewustwording is dus in feite ook een zaak van aanvaarding. Hoe kun je dan ooit een geestelijke bewustwording bereiken, wanneer je niet allereerst jezelf leert aanvaarden, zoals je bent, zoals je beseft te zijn?

Zelfaanvaarding en zelfkennis is een begin, dat is zeker. Maar er is meer nodig. Er is zelfaanvaarding nodig. Het is nodig jezelf te erkennen als deel van een geheel, juist omdat je bent, wat je bent.

Stel u eens voor, dat u een figuur bent in een schilderij van Rembrandt. Sommige delen van uw wezen baden in een helder licht, anderen vertoeven bijna in het duister. Denk u nu eens verder in, dat u dit niet aanvaardt en met alle middelen en kracht in u er naar streeft geheel licht te worden.

Indien u slaagt, past u mogelijk ergens bij de vlaamse primitieven, maar zeker niet meer in een schilderij van Rembrandt. Daarom moet u leren uw wezen te aanvaarden, zoals het is, met alle licht daarin, maar ook met alle schaduw. Want zo past u in het kosmische geheel.

Wat natuurlijk niet betekent, dat u nu uw schaduw zijden bewust verder moet gaan ontwikkelen. Integendeel: laat ook dit bestaan, zoals het is en probeer met eigen bewustzijn steeds actiever te gaan leven in het lichtende.

Maar je moogt geen deel van je ik ontkennen en verwerpen. Je bent, wat je bent. Erkennende wat je bent en aanvaardende wat je bent, zoek je dan het licht in jezelf te beleven, om zo de eenheid te vinden, waarin alles van je wezen, tot de schaduwen toe, gerechtvaardigd wordt door de samenhang met het totaal.

Dat is geestelijke bewustwording. En ook hierbij kan ik enkele korte omschrijvingen geven.

1 Geestelijke bewustwording is niet het bereiken van kennis, maar het bereiken van verbondenheid met het bestaande.

2 Innerlijke bewustwording kan nimmer bestaan, zonder dat het uiterlijke ik daaraan deel heeft. Want de mens zal altijd als één geheel moeten reageren op zijn erkenningen. Dit geldt voor elk ego, onverschillig in welke wereld of sfeer het zich zal bevinden.

3 Licht en duister zijn deel van ons wezen, maar zij zijn tevens deel van de Schepper. Niets bestaat zonder God. Het diepste duister en het hoogste licht komen beiden voort uit een en dezelfde Kracht.

Wij moeten trachten een eenheid met deze kracht te beleven. Laat ons deze dan zoeken te vinden in licht en duister en niet in een eenzijdigheid van streven of ontwikkeling, maar in een bewuste aanvaarding van onszelf en het geheel, waartoe wij behoren.

4 In een geestelijke bewustwording zullen wij door de eenheid, die wij ervaren met het geheel, onze plaats binnen

onze plaats binnen dit geheel bewuster en voor eigen besef
juister, innemen.

Wij oriënteren ons dan niet meer op onze eigen behoefte
te ons te doen gelden in dit geheel, maar passen ons aan het
het wezen van dit geheel, zo bewust de juiste plaats en be-
tekenis binnen het geheel belevende.

Geestelijke bewustwording in zijn voltooiing betekent:
de juiste plaats innemen binnen de kosmische kracht, waarbij
je met het geheel van je wezen, met alle ervaringen en eigen-
schappen - die je mogelijk in ongetelde inkarnaties hebt opge-
daan en in vele werelden van de geest hebt beleefd - datgene
wat noodzakelijk is tot uiting weet te brengen.

Dit zijn dan in het kort enkele gegevens. Ik wil deze
inleiding niet te lang maken. Ik zou u mogelijk daarmee de
mogelijkheid ontnemen belangwekkende denkwijzen uwerzijds
tot uiting te brengen en daarnaast zeker de mogelijkheid
lopen verwarring te zaaien.

Wanneer je begint jezelf te onderzoeken, moet je
begrijpen: ik ben niet alleen, ik sta niet alleen, ik kan
nooit werkelijk alleen zijn. Ik kan alleen bestaan als een
deel van het geheel.

Eerst wanneer ik dit geheel leer beleven, kan ik mo-
gelijk in mijn wezen ook dit geheel representeren. Maar ook
dan zal ik dit niet geheel mentaal beseffen en blijf ik
afhankelijk van dit geheel, dat middels mijn wezen zichzelf
mede tot uiting kan brengen.

Besef, dat het daarom ook niet zo belangrijk is, dat
je iets wel doet of niet doet. Het is alleen maar belangrijk,
dat je voor eigen gevoel en besef zo juist mogelijk reageert
in het leven. Want de harmonie, die je bereiken kunt, is be-
langrijk en niet de wijze, waarop deze wordt bereikt.

Maatstaven van mensen zijn vaak bedenkelijk. Denk
eens aan Jezus, die zich liet kruisigen. In de eerste plaats
laat Hij zich doden, ofschoon er voor Hem andere mogelijkhe-
den bestaan. Een vorm van passieve zelfmoord dus.

Hij staat het joodse volk en de romeinen toe schuld
op zich te laden door een onschuldige te doden. Wat niet
erg aanvaardbaar is, volgens mij.

Hij schept een konflikt, dat door alle eeuwen heen
blijft bestaan, tot op heden zelfs. Dit konflikt brengt veel
leed en ellende voor zeer vele mensen. Menselijk gezien is
het niet bepaald juist, wanneer iemand dit alles beseft en
toch zo handelt.

Maar zonder die Jezus zou de gehele ontwikkeling
van de mensheid en het bewustzijn op aarde anders zijn geweest.
Binnen het geheel zijn deze zaken aanvaardbaar, ook wanneer
zij, gezien de normen die men nu hanteert, binnen een enkele
persoon onaanvaardbaar geacht moeten worden.

Ook voor u zal dit van kracht zijn, al bent u niet
bepaald de gelijken van Jezus. U zult soms dingen doen, waar-
van u later zult denken: dat was eigenlijk niet juist.

Trek u van dit oordeel nadien niet teveel aan.
Indien u uw handelingen stelde, gedreven door een gevoel
van harmonie en juistheid, zijn zij goed. Want dan zijn zij
deel van een geheel en de betekenis daarvan binnen dit geheel,
kunt u menselijk op dit moment of ooit toch niet overzien.

Maar wanneer u vertrouwt in de zinvolheid van uw gehele bestaan, kunt u dergelijke schijnbare onevenwichtigheden aanvaarden, beseffende, dat zij later als vanzelf zich in hun juiste uitdrukking binnen het werkelijke evenwicht zullen tonen.

Geestelijke bewustwording en zelfonderzoek zijn in feite gericht op een erkennen van de absolute zinvolheid van je eigen bestaan en van alle factoren, die daarin een rol spelen, zowel innerlijk als in je relatie met de wereld.

Ik hoop, dat ik hiermede deze inleiding voldoende heb afgerond. Na de pauze hebt u de gelegenheid vragen te stellen of te debatteren, mits het debat blijft aangepast aan de beschikbare tijd.

Denk a.u.b. zelf na. Vraag u af, wat u in dit alles belangrijk vindt en wat u in feite vraagwaardig voorkomt. Geef hieraan zo nodig uiting. Want alles, wat door mij werd gezegd, krijgt eerst zijn juiste perspectieven voor u, wanneer U reageert.

Het is immers niet zo, dat een hogere geest u even een hoge geestelijke les komt brengen. Het is eerder een samenwerking tussen het bewustzijn, dat in mij bestaat en het bewustzijn, dat in u bestaat, waardoor een verruiming moet worden gevonden van ervaren, waardoor voor ons allen, ook voor mij dus, een grotere harmonie mogelijk zal worden en een juistere erkenning bereikbaar wordt t.a.v. de totaliteit, waarin en waaruit wij bestaan.

Ik geef nu het medium vrij, opdat u enige tijd krijgt na te gaan, wat u wel of niet zult zeggen. En wat dit betreft: de grootste dwaas is hij, die uit angst een dwaasheid te zeggen een voor hem saillante vraag niet uit spreekt.

Tot straks.

-0-0-0-0-0-0-0-0-

Zo, vrienden.

Ik constateer, dat u nu niet bepaald overloopt van vragen en problemen, waaraan U nu uiting wilt geven. Toch moet ik u de gelegenheid geven vragen en opmerkingen te maken.

x Is die zelfkennis niet ergens een rijpingsproces? Kan de levenshouding van iemand bepalen, of hij rijp genoeg is om bewust te worden?

- Wat moeilijk. Er zijn mensen, die zelfs overrijp zijn en toch niet tot zelfkennis komen. Het ligt dus maar aan de wijze, waarop men een dergelijke stelling bedoelt.

Ik wil echter op de erkende inhoud van uw vraag reageren en wil beginnen met de stelling, dat het bewustzijn van een ego, ook wanneer dit nu in de stof leeft, niet het resultaat is van een eenmalig stoffelijk bestaan.

Het bewustzijn ontstaat door het opdoen van vaak zeer verschillende reeksen ervaringen in de materie, die

telkenmale gevolgd worden door ontspannings-, bezinnings- en ontwikkelingsperiodes in de geest.

Wanneer nu een geest innerlijk een voldoende evenwicht heeft gevonden, zo impliceert dit, dat de daarop volgende fase van stoffelijk bestaan deze mens zich gedreven zal gevoelen tot zelfonderzoek.

Hij kan dan niet meer genoegen nemen met de wereld buiten het ik als de enige, die werkelijk aansprakelijk is voor alle dingen en verplicht tot alle dingen. Hij zal zich afvragen, wat dit alles voor het ik betekent, wat ook de rol is, die het ik in het geheel speelt.

Bovenal ook zal men zich afvragen, wat het eigen vermogen is in eigen wezen en de wereldveranderingen aan te brengen. Wordt de mens meer bewust, dan zal hij niet meer trachten veranderingen buiten zich tot stand te brengen, maar zal hij in de eerste plaats in zichzelf een verandering nastreven.

U zult dit, naar ik aanneem, een rijpingsproces noemen. In ieder geval is dit de fase, waarin het onderzoeken van eigen innerlijk en een poging de eigen innerlijke structuur te beleven, belangrijker wordt dan het bereiken van suksessen naar buiten toe.

In deze periode geldt dan weer de vraag, in hoeverre de voorgaande ervaringen reeds voldoende waren om tot een algehele aanvaarding van het eigen ik te kunnen komen.

Want een mens heeft over het algemeen nogal wat vreemde beelden in zich omtrent wat aanvaardbaar en niet aanvaardbaar is, omtrent dat wat hoort en dat wat niet zo behoort te zijn.

Om U een voorbeeld te geven: Ik hem een mens gekend, die, ondanks zijn mannelijke kenmerken van lichaam, dank zij de werking van hormonen en geestelijke instelling, zeer vele vrouwelijke kwaliteiten bezat, waaronder ook zijn neiging zich aangetrokken te gevoelen tot vertegenwoordigers van het mannelijke geslacht.

Deze mens heeft daaronder zeer geleden en heeft getracht deze neiging met alle denkbare middelen te bestrijden, tot het huwelijk toe zelfs.

Wanneer deze mens eens begonnen was zichzelf te aanvaarden, zoals hij nu eenmaal was, zou hij ongetwijfeld zijn vele andere mogelijkheden en kwaliteiten - waarvan hij er vele had - hebben kunnen ontplooien.

Nu was hij een mens, die geen vrede kon vinden met zichzelf, in zijn gezin plichtsgetrouw een goede man en vader probeerde te zijn, maar mislukte door het feit, dat hij steeds bepaalde aversies moest overwinnen. Zo kwam hij nooit tot het bereiken van iets goeds.

Je moet leren jezelf te aanvaarden, zoals je bent. Er zijn mensen, die vrezen te ouderwets te zijn enz. Dit is van geen belang. Wie zich werpt op een poging eigen wezen en leven van door het ik afgekeurde daden en gedachten te ontdoen, zal gemeenlijk zijn mogelijkheid het ego verder te ontwikkelen door deze negatief gerichte belangstelling en alle problemen, die daaraan verbonden zijn, geheel teniet doen.

Er is dus wel een zekere rijpheid - uw term - voor nodig om niet alleen eigen fouten te erkennen, maar dezen ook te aanvaarden.

Eerst wanneer die aanvaarding een rol speelt, zien wij een meestal snel verlopend proces van geestelijke bewustwording, dat na de stoffelijke dood in de geestelijke sferen tot een zeer grote bewustzijnsverruiming pleegt te voeren, waaruit eventueel nog taakinkarnaties denkbaar blijven, maar niet meer een zuiver persoonlijke vlucht naar de materie als inkarnatiedrang, kan gelden.

Hier heeft u mijn visie en naar ik meen tevens een zo juist mogelijk antwoord op het door u gestelde. Maar rijpen? Mij bevalt die term niet ergens, want mijn grootvader leerde mij reeds: Jongen, kijk uit, want wat snel rijpt, rot snel.... Daarom is in mijn associaties het begrip rijpen voor een innerlijke ontwikkeling zelfs nu nog niet geheel aanvaardbaar.

U bedoelde het anders. Uit mijn antwoord moge blijken, dat wel degelijk een zekere ontwikkeling van het ego noodzakelijk is, voor men tot vormen van zelfonderzoek en zelfaanvaarding kan komen, zoals door mij aangeduid, die je voeren tot een beleven van de kosmos en een je eengevoelen met de totaliteit.

Is dit voldoende?

x Indien men overgaat tot deze methode van zelferkenning, zo betekent dit, dat je een aparte taak op je neemt, die in het algemeen in de huidige samenleving toch wel buitengewoon zou zijn....

- In de opvattingen van die samenleving in ieder geval wel. Omdat uw samenleving gebaseerd is op het laagste gemiddelde en de grootste gemene deler.

Dit impliceert, dat de uitdrukking en het bewustzijn, die in uw maatschappij als normaal gelden, meestal tevens de uitdrukking zullen zijn van een minimaal besef, niet van een maximaal beseffen. Verder gaat men uit van het standpunt, dat alles, wat iemand heeft, mede het recht en eigendom dient te zijn van alle anderen, zelfs indien zij niet zouden weten, wat daarmee te doen. Standpunten, waar ik het niet bepaald mee eens kan zijn.

Ik dacht dat het zeer veel mensen in uw gemeenschap, ondanks alles, gelukt hun eigen ik te vinden en dat zij daarbij uiterlijk niet al te sterk behoeven af te wijken van de geldende uiterlijke normen om toch innerlijk een proces door te kunnen maken, waarbij eigen leven en werken doelbewust op algehele harmonie is gericht. Waarbij ondanks de uiterlijkheden hun bestaan voor hen dus niet meer een voornamelijk zoeken naar erkenning betekent, zoals dit helaas bij vele mensen nog het geval pleegt te zijn.

Is dit een voldoende antwoord?

x Is het u ook mogelijk in te gaan op niet uiterlijk gestelde vragen?

- Ja, er zijn nogal wat vragen, die maar heel beperkte samenhang tonen met ons onderwerp, zoals u zult beseffen. Ik wil echter trachten in te gaan op bepaalde facetten, die als vraag in uw bestaan of ergens uw belangstelling hebben.

Wat de doorsnee mens niet pleegt te beseffen is het feit, dat hij in een veel grotere wereld leeft dan zijn zintuigen voor hem kenbaar kunnen maken.

Bij groter denkt de mens mogelijk alleneerst aan een

reeks niet algemeen erkende menselijke mogelijkheden. Ik doel echter op meer erkenningen.

Mogelijk lijkt het u dwaas mijn stelling met de volgende vragen te onderstrepen. Toch vraag ik u, wie u kan zeggen, of het electron, dat daar even een baan volgt in een waterstof-atoom, niet een wereld is zoals uw aarde, vol bewoners, een wereld waarin rassen ontstaan, zich ontwikkelen en vergaan, terwijl in uw wereld slechts een breukdeel van een seconde voorbij gaat?

Wie zegt u, dat er rond u geen wezens kunnen bestaan, die u niet kunt zien, zoals zij u niet kunnen zien, maar toch een zelfstandig bewustzijn en leven kennen zoals u?

Wie zegt u, dat er geen wezens leven in de bovenste delen van de atmosfeer of diep in het dichtste deel van de aarde, ver onder de magmalagen?

U weet het niet zeker. Maar zeker is wel, dat uw gekende wereld reeds meer leven en bewustzijn omvat dan het voor u kenbare en menselijk begrijpelijke.

Al dit bewustzijn in schijnbaar geheel gescheiden werelden heeft een bepaalde samenhang. Neem het eenvoudige beeld van mensen, die denken: Wanneer je denkt, beïnvloed je daardoor ook anderen. Want je straakt iets van je denken uit op een wijze, waardoor het onderbewustzijn van anderen de inwerking daarvan zal ondergaan.

Wanneer een geest, iemand die dus niet volgens u in uw wereld leeft, in uw nabijheid denkt, zo zult u ook hiervan iets opvangen - en omgekeerd natuurlijk.

Wij leven dus in een wereld, waarin ons besef, zintuigelijk zoals men dit kan omschrijven, - in feite een beperking inhoudt van de in ons wezen beleefde werkelijkheid.

Spreek ik over een grotere wereld, dan kan ik ook niet spreken over een wereld, die een vaste hiërarchische ordening kent. Ik kan dus niet zeggen, dat b.v. de wereld van de geest altijd hoger zal zijn dan die van de mens, terwijl de wereld van de mens b.v. hoger is dan de wereld van wezens in de kern van de aarde, die op hun beurt altijd weer hoger staan dan een beschaving, die vlug bloeit en vergaat op een wereld, die voor de mens een electron is.

Ten hoogste kun je stellen, dat elk van deze werelden een eigen ontwikkeling door zal maken en een eigen peil van hoogste bewustzijn bereikt, dat in inhoud, maar niet in wezen, af zal wijken van alle andere hoogste punten van bewustzijn in andere "werelden".

Ik stel, dat dergelijke wezens zelfs hun ondanks elkaar zullen beïnvloeden en meen, dat, naarmate zij meer van elkander leren, zij tot een eenheid groeien, waarbij het voor hen altans mogelijk is het concept van andere, met de eigen wereld vergelijkbare, ontwikkelingen te aanvaarden.

Zij begrijpen dan ook, dat hun eigen maatstaven en motiveringen eigenlijk maar relatief belangrijk zullen zijn, mogelijk onderling van grote betekenis, maar niet wezenlijk belangrijk in het geheel, waartoe zij behoren.

Zij gaan begrijpen, dat een samenklank van denken veel belangrijker zal zijn en meer werelden omvat dan welke diktatuur ook op b.v. uw wereld ooit aan eenheid zal kunnen bereiken.

Kom je zover, dan beseft je ook, dat het gehele bestaan een voortdurende wisselwerking is. Wat mogelijk vreemd klinkt, wanneer ik het zo stel. Maar ik zou kunnen zeggen:

Wanneer ik niet meer ben, bestaat God niet meer ... voor mij. Mijn erkenning van God is afhankelijk van gods instandhouding van mijn bestaan. Het is een facet van een wederkerigheid.

Verder redenerende: Indien mijn erkenning van mijn bestaan, of het bestaan van God voor die God zin heeft, zo zal ik ergens voor die God even belangrijk zijn als deze is voor mij.

Natuurlijk, dat klinkt godlasterlijk. Maar waarom zouden wij stil blijven staan bij een beperkter voorbeeld? Ook voor onszelf geldt iets dergelijks: Ik kom hier. Ik heb een ander bewustzijn verworven dan het uwe, leef in een wereld, die anders is dan de uwe.

Ik heb ervaring van werelden, waar u mogelijk alleen eens droomt of zelfs dit niet bereiken kunt. Toch leer ik van U, zo goed als u kunt leren van mij. Want uw wereld met de daarin geldende ontwikkelingen, reflexen, gedachten, vormt een aanvulling op mijn wereld.

Zonder dit contact zou ik mogelijk te veel vergeten van een werkelijkheid, waarin ik eens leefde. Door uw gedachten te delen, word ik mij ook meer bewust van mijn geestelijke werelden en de werkelijkheid, die daarin verborgen ligt.

Door deze contacten kom ik steeds meer tot het beseft, dat mijn werkelijkheid altijd uw werkelijkheid moet omvatten, omdat zij zonder dit niet volledig kan zijn en mijn bewustzijn zou beperken.

Wij kunnen niet alleen staan. Het lijkt mogelijk misschien. Ik heb mensen gekend, die Crusoe benijdden, omdat hij geheel alleen leefde op een eiland met geen ander levend wezen in zijn omgeving.

Zij zagen dit als een ideaal. Maar ik heb toen eens opgesomd, hoeveel leven noodzakelijk was, opdat deze Robinson in leven kon blijven. De plantengroei, de papegaai, het schaap waren levende wezens en zelfs toen was de komst van Vrijdag voor hem belangrijk, omdat hij zo zijn menselijk verstand kon behouden.

Het gehele leven wordt door het bestaan van ander leven bepaald. Wanneer er geen ander leven is, kan ook een mens niet meer leven. De belangrijkheid van de mens voor dit leven zal m.i. evenzeer aanwezig zijn als in omgekeerde zin.

Wanneer u de natuur uitroeit op uw wereld, gaat de mensheid ten gronde. Maar wanneer de natuur alles overwoekert en er geen mensheid meer is, zal, gezien de ontwikkelingen tot op heden, een onevenwichtigheid ontstaan, waaraan de natuur eveneens grotendeels ten gronde zal gaan in haar huidige vorm.

De mens is in het natuurlijk geheel tot een evenwichtsbepalende factor geworden. U bent afhankelijk van uw milieu en bepaalt dit gelijktijdig. U kunt niet bestaan zonder bepaalde factoren, die een belangrijke rol spelen bij het bepalen van de inwerkingen, invloeden en mogelijkheden van uw milieu. Maar dit milieu kan zonder u niet meer evenwichtig bestaan en functioneren.

Dit is een beeld van hetgeen zich in de werkelijkheid afspeelt: wij zijn voortdurend afhankelijk van anderen, het andere. Gelijktijdig bestaat, of wij dit nu willen erkennen of niet, een afhankelijkheid van al het andere, waarmee wij in contact kunnen komen t.a.v. ons eigen wezen.

Wij moeten samenwerken, het kan niet anders. Maar hoe kun je oprecht en eerlijk samenwerken met anderen, wanneer je niet eens in staat bent jezelf te aanvaarden, zoals je bent?

Kijk eens naar uw wereld. Wat wordt daar niet afgescholden op hen, die "anders" zijn, zoals joden, surinamers, negers, chinezen, kommunisten, katholieken.

Wij zijn altijd maar bezig verschillen te onderstrepen. Wij zoeken altijd weer naar datgene, wat anders is, om het te kunnen verwerpen. Maar zonder deze verschillen en tegenstellingen kun je niet bestaan. Om U een voorbeeld te geven: Democratische politiek kan alleen bestaan, omdat er een diktatoriaal reagerende politiek bestaat en omgekeerd. Zij geven elkaar zin, betekenis en inhoud. Nu mogen wij hopen, dat beide vormen zeer snel mogen verzinken in het vage niet, waaruit zelfs geen echo terugklinkt, maar zij zijn er en danken hun mogelijkheid van bestaan in feite aan elkander.

Overtuigend? Er is niets in de wereld, wat niet op een evenwicht gebaseerd is, zelfs producten, arbeider en konsument houden elkaar in evenwicht, ondanks alle stellingen, die het tegendeel schijnen te willen beweren.

Wanneer dit evenwicht verstoord wordt, zal niet een van hen, maar zullen zij allen de rekening daarvoor moeten betalen. Dat kan eenvoudig niet anders.

Begin dan eerst eens te erkennen, wat je bent en wat je in feite betekent. Om het eenvoudig te zeggen: de arbeider hoeft zeker niet te denken, dat hij de mindere is van de ondernemer en de ondernemer kan nooit beseffen de meerdere te zijn van de arbeider, indien hij rekening houdt met alle factoren. Beiden dienen te beseffen, dat zij van elkaar afhankelijk zijn.

Een arbeider kan alleen functioneren in een onderneming en deze dient geleid te worden. Of de ondernemer nu een particulier, een instelling, of de staat is, maakt geen verschil.

Producent en arbeider moeten bovendien beseffen, dat al hun zwoegen zijn zin verliest, wanneer er geen konsument is, iemand, die hun product begeert.

Materieel als dit voorbeeld is, wilt u het aanvaarden. Maar waarom zou u het geestelijk dan niet aanvaarden?

Waarom zou men in volle ernst zich bezig willen houden met de noodzaak van samenwerking en zelfs voor het bedrijf zeer economisch willen spreken over de noodzaak de productie zo te regelen, dat zij functioneert op het rechte stuk van de gauze kromme, kortom: dat capaciteit, omvang en aantal werknemers voor een maatschappij bepalend zijn voor de mogelijkheid tot een flexibele en toch optimale productie.

Waarom wil men dit wel erkennen en niet beseffen, dat er een geestelijke noodzaak tot samenwerken en juist harmonisch functioneren bestaat?

Ik heb het stoutmoedig gezegd: God is enigszins

afhankelijk van mij, zoals ik afhankelijk ben van God. Ik, als geest en enigszins afhankelijk van u mensen en u mensen bent ook enigszins afhankelijk van mij. Want wij zijn tesamen deel van een eenheid.

In die eenheid moeten wij bewust werken, onze functie leren erkennen en ons daartoe beperken. Op het ogenblik, dat het jongetje, dat de auto poetst, opeens meent chauffeur te zijn, krijgt de begrafenisondernemer werk en is tijdelijk de harmonische ontwikkeling verstoord.

Wij moeten weten, wat wij nu zijn, wat wij nu kunnen. Wij moeten in aanvaarding van hetgeen wij nu zijn en kunnen verder trachten onze mogelijkheid tot juist functioneren binnen het geheel verder te ontwikkelen. Daarop komt mijn betoog neer.

Zolang je niet weet, wat je wel kunt en niet kunt, zal het bijna onmogelijk zijn te bepalen, wat je nu dient te doen in harmonie met het geheel en wat je eerst moet gaan leren, vóór je meer voor het geheel kunt zijn.

In het geheel is het noodzakelijk, dat een ieder zich steeds bewuster wordt van zichzelf, van zijn eigen kwaliteiten en tekorten, zodat men op basis daarvan een zo goed mogelijk samengaan met anderen kan bereiken.

Dat doe ik op het ogenblik met u en ik neem aan, dat ook u dit bewust of onbewust in uw leven steeds weer zult moeten doen t.a.v. anderen. Zeker, u waardeert bepaalde dingen van en in uzelve mogelijk hoger, dan anderen doen. Waarom zoudt u geen bijzondere waardering hebben voor hetgeen u bent, kunt en doet? Dat is uw recht en uw zaak, mits u maar begrijpt, dat een dergelijke waardering niet noodzakelijkerwijze ook in het besef van anderen behoeft te ontstaan.

Trouwens, eerst wanneer het wegvalt, zal een ander eerst goed beseffen, wat uw bestaan en werken voor hem betekent heeft. Daarom is het ook niet zo belangrijk voor u, dat een ander u in uw begrip van eigenwaarde aanvaardt en erkent. Het is alleen belangrijk, dat u doet, wat volgens uw besef, vermogen en gevoelens juist is in relatie met anderen.

Dit alles omvat in feite het gehele onderwerp, waarover wij heden spreken: het is zelfonderzoek, zelfkennis, geestelijke bewustwording. Wanneer een mens in zich vrede kan hebben met het uiten, van hetgeen hijzelf beseft te zijn en voor zijn zijn en streven niet meer afhankelijk is van een druk of erkenning van buitenaf, zo heeft hij reeds veel gewonnen.

Zo iemand kan dan ook in de praktijk zichzelf zijn en zo leren, hoe hij voor anderen de grootste betekenis kan hebben. Maar ja, hoe gaat het?

Ik heb geleefd in een andere wereld dan de uwe. Voor mij was het als kind nog : staande eten aan tafel. Toen ik reeds de huwelijkse staat bereikt had - o heerlijk symbool van een nieuwe slavernij - mocht ik thuis zonder meer aan tafel zitten, een glaasje meedrinken, wanneer mijn vader het mij aanbood. Maar ik mocht geen sigaar opsteken, tenzij eerst vader - of moeder - mij daarvoor uitdrukkelijk hun toestemming hadden gegeven.

Ik voelde mijn persoonlijkheid dan ook ten zeerste door hen onderdrukt te zijn. Tot mijn moeder stierf en ik voor het eerst werd gekonfronteerd met de enorme leegte, die

dit bij mij achterliet.

Ik had nooit beseft, dat zij door haar bestaan op de achtergrond voor mij een zo grote zekerheid had betekend, zo a.h.w. mijn verleden voortdurend nog in het heden injecterende, waardoor het bestaan voor mij één geheel werd, dat strekte vanaf mijn vroegste kindzijn tot op het punt, waarop ik toen leefde.

Mijn moeder heeft mij ook nooit gevraagd haar belangrijkheid te erkennen. Juist hierdoor heeft zij naar ik meen in dit leven zoveel voor mij betekend. Had zij mij gezegd, wat zij voor mij wilde betekenen, zo had ik mij daar tegen geweerd en menige emotionele zekerheid ontbeerd. Want een jongere verzet zich tegen dergelijke nadrukkelijk vaststellingen, omdat hij graag onafhankelijk is. Maar nu deed eerst haar heengaan mij beseffen, hoeveel zij was geweest voor mij en vele anderen.

In mijn tijd spraken vrouwen nog niet van emancipatie en dachten er eerder aan op een niet te opvallende wijze de werkelijke beheersers van eigen huis te zijn. Deze mens had zelve innerlijk vrede met haar plaats, taak en betekenis en probeerde voortdurend vanuit zich waar te maken, wat zij gevoelde te moeten zijn. Juist daardoor gaf zij zoveel en betekende zij zoveel.

U kunt dit met mij meevoelen. Maar indien wij dit als juist voorbeeld aanvaarden, waarom zouden wij voor onszelf de noodzaak, op dergelijke wijze te leven en te streven, dan willen ontkennen?

Ons belang ligt niet in het vinden van een vooral mooie en dienende functie t.a.v. de mensheid; dit komt vanzelf, wanneer wij ons weten waar te maken op grond van innerlijk besef binnen het geheel van de mensheid, waarvan ook wij deel uitmaken.

De vraag is niet, wat je de wereld mogelijk kunt geven, de vraag is, wat je kunt en wilt zijn binnen het geheel van het bestaan, zelfs wanneer dit impliceert, dat je iets van jezelf met die wereld moet delen.

Denk niet, dat ik bepaalde menselijke waarden nu wil ontkennen. Het is op aarde natuurlijk heerlijk om bemind te worden, erkend te worden. Het is fantastisch, wanneer je eindelijk iets kunt bereiken, waar je naar verlangt hebt. Het zou onmenselijk zijn om de belangrijkheid van deze dingen voor de mens in zijn stoffelijke wereld te ontkennen.

Maar deze dingen mogen niet albepalend zijn voor ons innerlijk leven, voor ons contact met de wereld, zo in de stijl van een: ik zal de wereld goed vinden, wanneer zij mij erkent als belangrijk en in die wereld ik dus succes heb. Want voor het werkelijke leven zijn dit maar bijkomstigheden, niet hoofdzaken.

Zo ik hier tracht antwoord te geven op enkele van uw niet uitgesproken vragen en gedachten, die samenhang tonen met ons onderwerp van heden, zo kan ik niet anders eindigen met de opmerking:

U hebt te zeer het gevoel, dat alles, wat ik heb gezegd over zelfonderzoek, zelferkenning enz. nog ver van u af staat. Maar het is ook nu reeds een deel van uw leven en bepaalt uw wezen, ook al speelt het zich vaak bij u nog op

meer onbewust vlak af. Dit betekent alleen, dat u dit alles nog niet geheel bewust beleeft en zo niet beheersen kunt.

Het betekent, dat u vaak, ondanks uzelve, uw uiterlijke begrippen en vermogens, bepaalde belevingen door zult moeten maken, die voortkomen uit uw verkeerd begrip van eigen betekenis en zijn voor anderen, een verkeerd oordeel vooral omtrent de wijze, waarop u aan uw werkelijke betekenis en mogelijkheid gestalte moet geven.

Indien u de zin van die belevingen zoudt gaan zien als uitdrukking van een bestaande relatie met de wereld, als een ervaring, waardoor je open komt te staan voor nieuwe aspecten van die wereld ook, zoudt u niet alleen uw eigen mogelijkheden en noodzaken in die wereld beter gaan beheersen, maar u zoudt gelijktijdig in die ervaringen meer reden voor innerlijke vrede en geluk kunnen vinden, terwijl u minder gekweld zoudt worden door angsten, die voor u wel degelijk lang zullen blijven bestaan, maar die hun beheersende betekenis voor eigen leven toch gaan verliezen, zodra je de betrekkelijkheid daarvan inziet.

Ik heb getracht u dit alles bij te brengen, niet omdat het zo belangrijk is, dat u het weet, maar omdat het voor mij belangrijk is tot uitdrukking te brengen, wat ik weet en beleef.

Uw zwijgen maakt mij duidelijk, dat er geen politici in de zaal zijn. Want die zouden ongetwijfeld nu zeer vele woorden gebruikt hebben om duidelijk te maken, dat zij in feite niets te zeggen zouden hebben. Maar vergeef mij deze sneer. Niemand mag de politici verwijten, dat zij zijn zoals zij zijn. Want het zijn alle mensen te samen, die de politiek hebben gemaakt en nog steeds niet weten, hoe en waarvoor zij die nuttig zouden kunnen gebruiken.

Indien de mensen zouden leren, dat politiek nooit iets anders kan zijn dan een uiting van iets, wat zijzelf zijn, zouden zij zichzelf wel veranderen neem ik aan. En dan zou er een ogenblik kunnen komen, waarop je terecht kunt zeggen:

Een politicus is iemand, die durft te zeggen, dat hij niets te zeggen heeft en zo anderen duidelijk kan maken, waarover zij na zouden moeten denken. Wat een groots moment zou zijn.

Ik heb in ieder geval duidelijk gemaakt, dat ik iets te zeggen heb en hopelijk u ook de mogelijkheid verschaft te begrijpen, wat ik zeggen wil. Daar U kennelijk verder niets meer te zeggen hebt, zou ik u nu een klein beeld willen geven van een reisje in het ik.

Het is maar opgebouwd uit symbolen, vergelijkbaar met menselijke zaken als Kung Fu, McCloud, Archie Bunker e.d.: een poging iets van de werkelijkheid of de mogelijkheden in de werkelijkheid weer te geven, zonder dat het-geen gezegd wordt, ook geheel de werkelijkheid is.

Wanneer de reis begint, wordt het stil om je heen. Het is, of je oren niet meer zo goed horen, het ruisen van je bloed wordt een beetje sterker. Je ogen, die reeds staarden, vallen langzaam dicht.

De spieren schijnen zich te ontbinden, tot zij als een slappe massa rond het ontspannen skelet zijn gedrapeerd en

het hart schijnt een ogenblik in hinkstapsprong het bloed door je lichaam te jagen.

Je probeert in jezelf te gaan. Het is een klopende duisternis, die je betreedt; een duisternis, waarin je je een ogenblik angstig gevoelt als een kind, dat voor de eerste maal een duistere zolder opmoet en vreest, dat er duivels of boemanen plotseling uit het duister te voorschijn zullen springen.

Je aarzelt een ogenblik. Even lijkt het duister je te zullen verteren. Even tekent zich een schim af, die een monster zou kunnen worden. Maar je wilt verder en je gaat verder.

Tch krijgen de droeve schimmen, de angstaanjagende gestalten nog even wat meer wezen en inhoud. Het is dan, of een opgaande zon uit de dreigende gestalten van jeneverbestruiken opeens weer het saaie groen te voorschijn tovert, dat behoort bij het landschap.

Je wilt verder gaan. Opeens is het, of er een lichtende vlek voor je ogen gaat dansen, geel-rood, rood-geel, drijvende kleur die doet denken aan twee amoeben, die naloopertje spelen in een druppel traanvocht.

Je wezen wordt meegesleurd door de kleuren. Je droomt, je denkt, ziet even in de kleurvlekken een landschap, dat echter zo weer is verdwenen.

De kleuren worden heviger. Zij worden langzaam maar zeker ook meer omvattend. Geel schijnt zich te delen in tonen van goud en groen, ergens piekt wat zilver. Waar zo even het rood nog speels deinde, ontwikkelt zich nu een purperen waas, doordeseemd met allerhande kleuren, die te schichtig en te vaag blijven om ze te benoemen.

Tot een groene gloed als van een doorlichtende smaragd even het geheel overschaduwet. Je hart staat stil, het bloed ruist niet meer. Verre, vreemde geluiden schijnen in je op te doemen, alsof ergens een stem in je spreekt, waarvan je niet de woorden, maar wel een vage echo hoort. Je wilt verder gaan.

Je wilt zoeken, zou even om willen zien, of er nog duister is, maar er is alleen maar kleur, kleur. Dan begint er plotseling een boom van zilveren lijnen zich af te tekenen in het levende groen. Even vlamt daaromheen de omtrek van een purperkleurige bloem op en verdwijnt weer, terwijl de boom schijnt te vergaan, te verworden tot een spinneweb en een geelrood licht je plotseling begint aan te zuigen, tot je onbeheerst, niet in staat jezelf te helpen, vreest in een vlam te vallen als een mot, die rond de lamp danst.

Duizelingwekkend is het. De vage klanken zijn nu veranderd in het geluid van een hoge fluit, die ergens jubelend het lied van een vogel schijnt te imiteren. En een vogel geeft even later antwoord. Het is, of kleine zilveren klokjes een melodie spelen.

Dan komt er een stilte, die zó groot is, zó suizend en lichtend toch ook, dat het je toeschijnt, dat je binnentreedt in het hart van de zon.

Nu klopt alleen die zon. De zon klopt en het lijkt je, of ergens verweg in ruimte en tijd je eigen hart weer begint te kloppen, nu in het zelfde ritme als de puls van die zon.

Je ziet werelden en ziet toch niets. Stemmen reiken naar je uit en je kunt alleen begrip vinden voor vriendschap zonder de betekenis geheel te verstaan. Sterren zijn opeens iets anders geworden, zijn nog slechts poden van het wezen, dat je nu geworden bent. Je speelt met de kosmos, lacht een ogenblik met de werveling van een sterrenevel.

Je bent dankbaar voor een zijn, dat je niet eens begrijpen kunt. Maar je moet verder gaan, want je voelt, dat je, zo je te lang hier zou toeven, zou vergaan, dat je ik in een droom van almacht zou verdwijnen.

Zo wend je je af, aarzelend nog, van het gouden licht, dat als een warme zinding je lichaam en geest schijnt te doorstralen, dat je geest schijnt te doen bewegen als een kleine werveling, gelijkende op de werveling van het zand van de woestijn, wanneer de wind, draaiende, 't zand even be-roert.

Je gaat verder en er komen purperen schaduwen. De kleuren sterven af, aarzelend blijft nog het groen, dat nu is als het groen van een weide, die voor je ligt.

Ergens is nog 'n ogenblik een gloed van rood en goud te zien. Maar het is eerder als een flits van een vlam, die slechts kort voor je uit danst op de weg, die je gaat. En voor je ligt een grot, die duister is.

Je treedt binnen in die duistere grot. Maar het licht is met je gegaan. Het is, of je, zelflichtend, schaduwen werpt en zo het wezen van de monsters onthult, die je zo even nog gevreesd hebt.

Lachend, juichend ga je verder, dankbaar voor al, wat je erkend hebt. Dan beginnen de oren weer te suizen en het bloed stuwt weer kenbaar door je aderen. Langzaam ontwaakt je. Je voelt: ik ben één met het al.

Maar de wereld dringt weer tot je door in het geraas van het verkeer, het spreken van een mens, het blaffen van een hond, het storende geluid misschien ook van een nieuws-lezer, die nieuwe rampen verkondigt.

Je bent weer terug uit jezelf! Wat een wat gedramatiseerde versie is van een werkelijkheid, juist omdat je met woorden niet werkelijk kunt zeggen, wat de emotie is van een dergelijke beleving.

Toch is dit beleven de zelferkenning, Het is het werkelijke zelfonderzoek, waarbij je doordringt tot de kern van je wezen om te beseffen, wat je bent.

Dit is ook de bewustwording. Want dáár, waar je gehele wezen alleen nog maar een puls is geworden in het vreemde leven van een kosmische harmonie, waarin klank wisselt met klank en **accord** **accord** opvolgt, heb je de werkelijkheid gevonden.

Eén is de mens met de kosmos. Onverbreekbaar deel is zijn leven van al, wat leven is. En zijn besef? Ach, zijn besef is slechts een vage flard van een totaalbeeld, dat vol is van een onmetelijke schoonheid.

Kijk, vrienden, dat is reizen in jezelf. Dat is een zelfonderzoek, waarbij je wel moet leren jezelf te aanvaarden. Want wie met het licht van het leven terugkeert in de grotten van zijn eigen angsten, hij ziet, dat er niets te vrezen is, dat er alleen maar te aanvaarden valt.

Hij, die zichzelf aanvaardt, zowel als de kosmos, waarin hij leeft, zal datgene zijn, dat uitent, beseffen en in zich beleven, wat de totaliteit is.

Hij zal tot een functie zijn geworden van de grote vreugde, die hij diep in zichzelf heeft gevonden. En wat moet ik daaraan nog toevoegen?

x Het lijkt wel een uittreding, die u beschrijft.

- Een mens treedt uit in zichzelf. Want wat is uittreding anders dan een loskoppelen van je eigen besef van de hersenbeperktheid, waarin je normalerwijze bestaat?

Een ander zou kunnen stellen: u beschrijft een fantastisch geslaagde trip. En ook deze zou gelijk hebben. Want wat is de term, die je gebruikt, waard, wanneer het gaat om het erkennen van 'n werkelijkheid, die je alleen door in jezelf te gaan kunt beleven?

Buiten je kun je de eenheid met de kosmos niet vinden. Zij is te groot. Maar in jezelf kun je de kosmos vinden, omdat je er deel van bent. En door die innerlijke verbondenheid met de kosmos kun je de totaliteit van die kosmos innerlijk leren beleven en op de duur mogelijk zelfs leren beseffen.

Hopelijk voelt u dit antwoord niet als een terechtwijzing, want zo is het niet bedoeld. Uittreden is eveneens een loskomen van je lichamelijke beperktheid en het betreden van werelden, waarmee je harmonisch bent. Maar dan ook wel werelden, waarvoor in je reeds enig begrip, waaromtrent in het ik reeds enige ervaring aanwezig is.

De reis in het ik komt op hetzelfde neer, maar nu met een uitgaan naar de kern van het bestaan en niet beperkt tot werelden, maar uiteindelijk kosmisch, alles omvattend.

Nogmaals: het is niet zo belangrijk, welke termen men gebruikt om een beleving aan te duiden. Het gaat er om, wat je beleeft. Zoals het niet belangrijk is, hoe u zelfonderzoek e.d. wilt noemen, wanneer u maar bereid bent uzelf te zien en te aanvaarden, zoals u bent en zo door te dringen tot de essentie van uw eigen wezen.

Dit geldt volgens mij voor het gehele bestaan, zelfs voor het stoffelijke leven: belangrijk is alleen maar, dat je durft te zijn, wat je bent. Belangrijk is, dat je niet zoekt naar erkenningen, roem of veranderingen, die anderen mede tot stand moeten brengen, maar tevreden aanvaardt wat je zelf bent en tot stand kunt brengen.

Je zou zelfs zover moeten gaan, dat je leert stellen: het is niet zo belangrijk wat en of ik kenbaar voor anderen bereik. Belangrijk is slechts, dat ik leer uiting te geven aan de diepste werkelijkheid van mijn eigen wezen.

Misschien mag ik het zo stellen: voor de schilder is het aangenaam, wanneer anderen zijn producten roemen. Maar het is voor hem belangrijker, dat hij zijn eigen wezen, denken en gevoelens in zijn product heeft uitgedrukt. Want indien de gehele wereld werk van zijn hand bejubelt, dat hij niet erkent als deel van zichzelf en eigen ontwikkeling, is de roem leeg. Waarmede ik tot mijn spijt moet besluiten.

Ik dank U voor uw aandacht.

d.d. 4 april 1975

-0-0-0-0-0-